

ESPAIS VERDS. GENER 2020

Any internacional de la sanitat vegetal 2020:

<http://www.fao.org/plant-health-2020/home/es/>

NOVETAT: NOU MODEL DE PASSAPORT FITOSANITARI

El dia 14 de desembre va entrar en vigor el Reglament UE 2016/2031, relatiu a les mesures de protecció contra les plagues dels vegetals, el Reglament UE 2019/2072, on se n'estableixen les condicions uniformes, i el Reglament UE 2017/2313, que estableix les especificacions del format de passaport fitosanitari per als trasllats en el territori de la Unió. Aquests reglaments imposen mesures més estrictes de protecció contra la introducció i la difusió en el territori de la UE de plagues de quarantena.

Una de les novetats d'aquests Reglaments és que estableixen un nou format de passaport fitosanitari, el qual haurà d'acompanyar tots els vegetals destinats a la plantació, així com a determinades llavors, vegetals, productes vegetals i altres objectes que ho requereixin.

No s'exigirà el passaport fitosanitari per al trasllat de vegetals, productes vegetals o altres objectes subministrats directament a l'usuari final, inclosos els jardineros domèstics.

El nou passaport fitosanitari té un format comú a tota la Unió Europea, i es pot expedir en format electrònic sempre que inclogui tots els elements que marca la normativa.

Com a novetat, el nou passaport fitosanitari ha de contenir la bandera de la UE (en color o blanc i negre) i la indicació "Plant passport". La informació ha de figurar dins d'un rectangle o quadrat clarament separat d'altres informacions. Per a més informació sobre les especificacions del format podeu consultar el [Reglament UE 2017/2313](#).

PASSAPORT FITOSANITARI	PASSAPORT FITOSANITARI DE ZONA PROTEGIDA
PASSAPORT FITOSANITARI / PLANT PASSPORT A. Denominació botànica (P. ex. <i>Prunus avium</i>) B. Núm. Registre proveïdor (P. ex. ES-09170000) C. Codi de traçabilitat (P. ex. 0000 o codi barres) D. - Nom país tercer de procedència.(P. ex. Egipte o codi (dues lletres) o - Codi de l'Estat membre d'origen	PASSAPORT FITOSANITARI - ZP* / PLANT PASSPORT - PZ* * Codi EPPO o nom científic de la plaga de zona protegida (P.ex. ERWIAM, o bé <i>Erwinia amylovora</i>) A. Denominació botànica (P. ex. <i>Malus domestica</i>) B. Núm. Registre proveïdor (P. ex. ES-09170000) C. Codi de traçabilitat (P. ex. 0000 o codi barres) D. - Nom país tercer de procedència.(P. ex. Egipte o codi país (dues lletres) o - Codi de l'Estat membre d'origen i núm. Registre Proveïdor cas de passaport de substitució

El passaport fitosanitari s'ha de col·locar a la unitat comercial dels vegetals, productes vegetals i altres objectes, i si aquests es transporten en un embalatge, paquet o envàs, es col·locarà en l'embalatge, paquet o envàs. Els passaports no podran anar exposats únicament sobre els albarans.

En materials certificats, el passaport fitosanitari s'inclourà en l'etiqueta de certificació.

A la pàgina web del DARP sobre el [passaport fitosanitari](#), podeu trobar la normativa i les preguntes freqüents al respecte.

Processionària (*Thaumetopoea pityocampa*)

Els atacs de processionària durant el mes de gener s'identifiquen per la presència de plomalls secs als pins atacats i per la presència de bosses blanques ben formades, on les erugues es protegeixen de les baixes temperatures. Les erugues poden estar ja en quart o cinquè estadi i és en aquesta fase del seu desenvolupament quan són més voraces a l'hora d'alimentar-se d'acícules dels pins, i també és quan s'han d'extremar les precaucions, ja que en aquests estadis presenten pèls urticants perillosos per a les persones i per als animals.

- **Mesures culturals:** En petites superfícies, es pot procedir a tallar i destruir els brots amb erugues o les bosses d'erugues on ja estiguin formades.
- **Control químic:** En els casos que no sigui possible la mesura anterior o amb la finalitat de complementar-la, cal recórrer a tractaments químics, tenint en compte que estem en el període idoni per a realitzar aquest tipus d'actuació.

Pi amb atac i bosses de processionària

Perforadors dels brots (*Tomicus destruens*)

Aquests coleòpters es localitzen a les zones costaneres i poden atacar qualsevol espècie de pi, dirigint l'atac a les branques gruixudes i el tronc. Generalment, només afecten arbres debilitats a causa de vegetar en sòls dèbils o en condicions climatològiques adverses o per presentar ferides. Tot i això, quan les poblacions d'aquest insecte són molt grans, poden atacar també arbres sans.

Els individus de *Tomicus destruens*, a diferència d'altres espècies del gènere *Tomicus* (*T. minor*, *T. piniperda*) es mantenen actius durant tot l'hivern, coexistint els adults amb les larves i els ous. Des del mes de setembre fins a començaments d'abril, els adults realitzen la posta dels ous, i és per aquest motiu que és important evitar deixar fusta verda al bosc.

Xinxa americana (*Leptoglossus occidentalis*)

Aquesta xinxa d'origen americà es va citar per primera vegada a Catalunya l'any 2003 i actualment ja la trobem distribuïda per tot el territori català.

És un hemípter que pot afectar qualsevol espècie de conífera. Els danys són fruit de l'alimentació de les nimfes i els adults, que claven el seu llarg aparell bucal picador-xuclador a les pinyes i ocasionen la pèrdua de llavor i l'avortament dels cons.

També pot actuar com a vector de malalties, com seria el cas del fong *Diplodia pinea*, al qual ajuda a dispersar-se.

Quan baixen les temperatures, els adults es disposen a hivernar i resulta fàcil trobar-los agrupats en llenyers o dintre de les masies o cases forestals.

Adult de *L. occidentalis*

PARCS I JARDINS

CASTANYER D'ÍNDIES

Minadora de la fulla (*Cameraria ohridella*)

La minadora del castanyer d'índies passa l'hivern en forma de crisàlide.

Mesures culturals: Per aconseguir eliminar les poblacions de minadora en un determinat indret afectat, cal recollir les fulles que cauen durant la tardor sota els arbres afectats i en les zones arbustives i matolls propers als arbres. Les fulles recollides han de ser eliminades, ja sigui enterrades sota una capa gruixuda de terra, cremades o compostades; en el darrer cas, el compost assoleix una temperatura superior als 40°C, que garanteix la mort a les crisàlides hivernants.

PALMERA

Eruga barrinadora (*Paysandisia archon*)

L'existència de palmeres en espais públics i jardins privats fa que s'hagi observat la presència d'aquesta plaga a diversos indrets de Catalunya. El major nombre de palmeres afectades pertanyen a l'espècie *Trachycarpus fortunei*, però s'ha detectat sobre algun exemplar de *Phoenix dactylifera*, *Phoenix canariensis* i *Chamaerops humilis*. És per això que, tot i tractar-se d'una plaga menys agressiva que la del morrut (*Rhynchophorus ferrugineus*), cal, en les zones afectades, efectuar tractaments preventius i, en zones no afectades, mantenir la vigilància sobre la seva possible presència.

Mesures culturals: En zones no afectades, s'ha de mantenir la vigilància sobre la seva possible presència. En el cas de palmeres molt afectades i mortes, cal talar i destruir mitjançant trituració.

Tractament fitosanitari: En les zones afectades, s'han d'efectuar tractaments preventius amb les matèries actives adients.

Morrut de les palmeres (*Rhynchophorus ferrugineus*)

Recordeu que la vigilància de les palmeres d'espècies sensibles és l'eina principal de lluita contra el morrut.

Mesures culturals: És el moment idoni de fer treballs de poda. Si s'ha previst fer-ne, cal efectuar-los durant els mesos de desembre, gener i febrer. És una bona ocasió per observar si l'exemplar està afectat. En les palmeres afectades amb possibilitats de recuperació, cal netejar les parts afectades que es desprenguin amb facilitat per tal d'afavorir l'efecte dels tractaments fitosanitaris. En les palmeres afectades sense possibilitats de recuperació, cal procedir immediatament a eliminar-les. Les restes de parts afectades sempre es portaran a les plantes de recollida i gestió establertes.

Tractament fitosanitari: En les zones afectades, es poden efectuar tractaments preventius (en especial, la palmera canària) amb les matèries actives adients.

XIPRERS

Mesures culturals: Durant la tardor i l'hivern convé aprofitar per fer neteja de les parts afectades, tallant branquillons secs per la primera part sana, per tal d'eliminar al màxim restes de fongs i millorar l'aeració dels arbres.

FRUITERS I ARBUSTOS ORNAMENTALS

TRACTAMENTS A CAIGUDA DE FULLA

A la tardor és quan els arbres i arbusts caducifolis inicien el procés de caiguda de la fulla; durant aquest període es produeixen petites ferides que caldrà protegir de l'entrada de fongs o bacteris. És per això que si s'ha observat xancres o ferides a les branques i es donen condicions meteorològiques favorables per a la seva difusió, altes humitats per pluges, boires o rosades, ara és un bon moment per protegir aquestes plantes.

PRODUCTES FITOSANITARIS. AUTORITZACIONS EXCEPCIONALS

Per tal de comprovar si un producte fitosanitari està autoritzat per a un cultiu determinat, cal fer la consulta al web del [Registro Oficial de Productos y Material Fitosanitario, del Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente \(MAPAMA\)](#)

Podeu trobar informació més concreta a les diferents estacions d'avisos:
<http://www.ruralcat.net/web/guest/avisos.fitosanitaris>

Servei de Sanitat Vegetal (ssv.dar@gencat.cat):

- Laboratori d'Agricultura i Sanitat Vegetal: 973 305477
- Serveis Centrals: 93 409 20 90
- Serveis Territorials a Barcelona: 93 409 20 90
- Serveis Territorials a Girona: 972 45 43 10
- Serveis Territorials a Lleida: 973 23 64 12
- Serveis Territorials a Tarragona: 977 25 04 21
- Serveis Territorials a Terres de l'Ebre: 977 50 01 74

Servei de Gestió Forestal (sanitatforestal.daam@gencat.cat): 93 567 42 00

PER A MÉS INFORMACIÓ: www.gencat.cat/agricultura/sanitat